

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА

Кафедра практичної психології

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Декан педагогічного
факультету Олещенко Т.О.

(підпис)
« 31 » серпень 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни

«Теорія та практика глибинного пізнання»

освітнього рівня магістр

(назва освітнього рівня)

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 053 Психологія

(код і назва спеціальності)

ОПП «Практична психологія»

Шифр за навчальним планом ВВ2.05

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми *«Теорія і практика глибинного пізнання»*, затверджена Вченою радою УДУ імені Михайла Драгоманова

Розробник: *Яценко Т.С.*, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри практичної психології педагогічного факультету

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри практичної психології

«30»серпня2023року,протокол№1.

Завідувач кафедри

(підпис)

проф. Митник О.Я.

1. Опис навчальної дисципліни

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Кількість кредитів - 3		Методи навчання Пояснювально-ілюстративні методи. Інтерактивні методи: мікрвикладання, інверсії, емпатії Рольовий тренінг. Розв'язування психологічних завдань.
Спеціальність <small>(код, назва)</small> 053 «Психологія» («Практична психологія» (1 рік 4 місяці)	Загальна кількість годин - 90		
	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
Освітній ступінь: «магістр» (освітньо-професійна програма)	Лекції:		
	8	6	
	Семінарські (практичні) заняття:		
вбіркова	6	6 год	
	Лабораторні заняття:		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 2-й	Індивідуальна робота:		
Семестр: 3-й	Самостійна робота:		
Тижневе навантаження (год.) 2 год -аудиторне	76	78	Форма підсумкового контролю: <i>залік</i>
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання - укр.	31%:69%	16%:84%	

Предметом вивчення є процес глибинно-психологічного пізнання з використанням різноманітних методів психокорекції.

Міждисциплінарні зв'язки.

Зміст освітнього компоненту «Теорія та практика глибинного пізнання» тісно пов'язаний із такими дисциплінами: «Психодіагностика», «Психологічне консультування», «Соціальна психологія», «Психологія особистості та персонологія», «Консультативна психологія та основи психокорекції».

Мета і завдання освітнього компоненту

Метаполягає у формуванні в майбутніх психологів-практиків загального уявлення про сучасні теорії глибинної психології і в забезпеченні їх теоретичної та практичної готовності до опанування сучасними психокорекційними формами роботи.

Основними завданнями вивчення освітнього компоненту «Теорія і практика глибинного пізнання» є:

- розвивати психоаналітичні навички та вміння, зокрема вміння застосовувати психоаналіз малюнків, казок та міфів у професійній діяльності з метою об'єктивації несвідомого змісту психіки протагоніста;
- удосконалювати теоретичну та практичну підготовку студентів шляхом використання матеріалів образної презентації психіки суб'єкта;
- формувати психологічну чутливість та здатність адекватно вживати різні прийоми роботи з малюнками, казками та міфами протагоніста у професійній діяльності майбутніх фахівців.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

Результати навчання	Компетентності
<p>ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.</p> <p>ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</p> <p>ПР13. Здатність визначати та здійснювати психологічні заходи щодо психодіагностики та прогнозування конфліктів у групах, колективах та організаціях; прогнозувати конфліктний "потенціал" особистості щодо ескалації конфліктів; визначати можливі конструктивні й деструктивні наслідки професійних деструкцій та деформацій.</p> <p>ПР14. Здатність будувати (розробляти): різноманітні технології розвивальних впливів на особистісно-професійний розвиток людини: технології ігromodelювання, технології</p>	<p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.</p> <p>СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.</p>

<p>психоконсультавання, психокорекційні технології.</p> <p>ПР20. Здатність орієнтуватися в теоретичних моделях психологічної допомоги, використовувати їх в різноманітних її галузях та різновидах, володіти основними процедурами, техніками та конструктами</p>	
---	--

II. Примірний тематичний план

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **3** кредити ЄКТС **90** годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна(вечірня) форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні семінарські	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні	Лабораторні	СРС
Змістовий модуль 1. Сучасні напрями глибинної психології.											
1	Тема 1. Психодинамічна теорія в сучасній психології.	1,5	1	0,5		8	1	0,5	0,5		8
2	Тема 2. Поняття несвідомого в психології	2,5	2	0,5		10	1	0,5	0,5		10
3	Тема 3. Психодинамічний, гуманістичний, когнітивний напрями глибинної психології. Гештальтпсихологія	2	1	1		8	2	1	1		10
4	МКР № 1					2					
Разом за змістовим модулем 1:		6	4	2		28	4	2	2		28

Змістовий модуль 2. Вивчення глибинно-психологічних феноменів											
5	Тема 4. Методи дослідження несвідомого	2	1	1		10	2	1	1		10
6	Тема 5. Психічні захисти	1	0,5	0,5		10	1	0,5	0,5		10
7	Тема 6. Едипів комплекс та тенденція до психологічної смерті	1	0,5	0,5		10	1	0,5	0,5		10
8	Тема 7. Вивчення символізації змісту несвідомого у процесі роботи з малюнками та предметними моделями	2	1	1		10	2	1	1		10
9	Тема 8. Особливості роботи психолога з малюнковим матеріалом протагоніста	2	1	1		8	2	1	1		10
10	МКР № 2					2					
Разом за змістовим модулем 2:		8	4	4		50	8	4	4		50
Разом годин:		14	8	6		76	12	6	6		78

III. Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами:

№ з/п	3.1. Назва модулів, тем та їх зміст	К-сть годин	
		Всього	в т.ч. лекцій
	Змістовий модуль 1. Сучасні напрями глибинної психології.		
	Тема 1. Психодинамічна теорія в сучасній психології. Психодинамічний підхід у психокорекційній	1,5	1

<p>практиці. Залежність психодіагностики від теоретичних передумов дій психолога. Спрямованість психокорекційного процесу.</p> <p>Поняття особистісної проблеми спілкування. Поняття “внутрішній конфлікт”. Деструкції спілкування. Ознаки авторитарної особистості. Характерні риси невідкоректованої особистості. Основні характеристики відкоректованої людини.</p> <p>Тема 2. Поняття несвідомого в психології.</p> <p>Найдавніші уявлення про несвідому психічну діяльність людини. Загальна характеристика проблеми несвідомого. Катарсис як сублимація та перехід несвідомого у свідоме. Механізм індивідуалізації психічного. Компенсаційна форма катарсису. Колективне несвідоме та його архетипи.</p> <p>Внесок З.Фрейда у розуміння природи несвідомого. Функції, енергетична насиченість несвідомого. Взаємозв'язки між свідомими та несвідомими компонентами в структурі психічного особистості.</p> <p>Розширення категорії несвідомого в роботах неофрейдистів. Поняття колективного несвідомого, архетипної символіки.</p> <p>Тема 3. Психодинамічний, гуманістичний, когнітивний напрямки глибинної психології. Гештальтпсихологія</p> <p>Класичний психоаналіз. Неофрейдизм. Теорії трансперсональної психології. Теорії онтопсихології. Теорії психосинтезу. Символдрама Х.Лейнера. Психодинамічна теорія активного соціально-психологічного навчання.</p> <p>Трансактний аналіз Е.Берна. Логотерапія В.Франкла. Теорія особистості А.Маслоу. Теорія особистості К.Роджерса.</p> <p>Теорія реальнісної терапії У.Глассера. Теорія раціонально-емотивної терапії А.Елліса. Когнітивний підхід А.Бека.</p> <p>Теорія гештальт-терапії Ф.Перлза. Теорія М.Вертгеймера, В.Кьолера та К.Коффки.</p>	<p>2,5</p> <p>3</p>	<p>2</p> <p>1</p>
---	---------------------	-------------------

Змістовий модуль 2. Вивчення глибинно-психологічних феноменів

Тема 4. *Методи дослідження несвідомого.*

Загальні вимоги до методів дослідження несвідомого та два підходи у його діагностиці. Окремі методики діагностики несвідомого: метод вільних асоціацій, аналізу сновидінь, аналізу помилкових дій, аналізу фобій. Малюнкові та проєктивні методики дослідження несвідомого.

2

1

Тема 5. *Психічні захисти.*

Роль та місце психічних захистів в структурі неусвідомлюваних психічних компонентів. Система психологічних захистів. Поняття психологічного захисту. Різновиди та функції психологічного захисту. Образу "Я". Системність образу "Я" суб'єкта. Зв'язок психологічних захистів з системою образу "Я". Система умовних цінностей як прояв захисних тенденцій психіки. Причини негативного впливу психічних захистів на особистісну реалізацію суб'єкта. Індивідуально-неповторний характер захисної системи суб'єкта. Форми та механізми психічних захистів. Способи дослідження психічних захистів.

1

0,5

Тема 6. *Едипів комплекс та тенденція до психологічної смерті*

Сутність поняття "Едипів комплекс", його психоаналітичний зміст. Прояви едіпового комплексу у дітей. Роль первинних лібідних об'єктів у житті людини. Сутність явища психологічної імпотенції та психологічної смерті. Едипів комплекс та його деструктивні наслідки для психіки суб'єкта. Прояви Едіпової залежності. Проблема вирішення едіпового комплексу.

1

0,5

Діагностика деструктивних явищ психіки за допомогою психоаналізу комплексу тематичних психомалюнків.

Тема 7. *Вивчення символізації змісту*

<p>несвідомого у процесі роботи з малюнками та предметними моделями Робота з використанням предметних моделей. Особливості роботи з іграшкою в психокорекційній практиці. Застосування психодраматичних прийомів при роботі з предметною моделлю. Механізми символізації змісту несвідомого. Виявлення механізму натяку у малюнковому матеріалі. Особливості роботи з використанням предметних моделей. Специфіка роботи з іграшкою в психокорекційній практиці. Застосування психодраматичних прийомів при роботі з предметною моделлю.</p>	2	1
<p>Тема 8. Особливості роботи психолога з малюнковим матеріалом протагоніста Роль діалогу з автором в процесі аналізу малюнків. Психодіагностична спрямованість діалогу з автором під час аналізу малюнків. Побудова діалогу. Аналіз вербальної продукції. Слово, як інструмент вираження несвідомого змісту. Робота з опорами в процесі аналізу комплексу тематичних психомалюнків. Майстерність ведення психодіагностичного діалогу. Психокорекційні властивості діалогу. Специфіка підбору тем для виконання малюнків. Індивідуально-психологічні особливості використання кольору у малюнках. Поглиблення психологічного змісту малюнку завдяки присутності кольору.</p>	2	1

4.1. Плани практичних занять

Змістовий модуль 1. Сучасні напрями глибинної психології.

Тема 1. Психодинамічна теорія в сучасній психології. (1 год)

1. Психодинамічний підхід у психокорекційній практиці.
2. Залежність психодіагностики від теоретичних передумов дій психолога.
3. Спрямованість психокорекційного процесу.
4. Поняття особистісної проблеми спілкування.
5. Поняття “внутрішній конфлікт”.
6. Деструкції спілкування.

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні:* [1-18];

- *додаткові*: [1-4].

Тема 2. Поняття несвідомого в психології. (1 год)

1. Найдавніші уявлення про несвідому психічну діяльність людини.
2. Загальна характеристика проблеми несвідомого.
3. Катарсис як сублімація та перехід несвідомого у свідоме.
4. Механізм індивідуалізації психічного.
5. Колективне несвідоме та його архетипи.
6. Внесок З.Фрейда у розуміння природи несвідомого.
7. Функції, енергетична насиченість несвідомого.
8. Взаємозв'язки між свідомими та несвідомими компонентами в структурі психічного особистості.
9. Розширення категорії несвідомого в роботах неофрейдистів.
Поняття колективного несвідомого, архетипної символіки.

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні*: [1-18];
- *додаткові*: [1-4].

Тема 3. Психодинамічний, гуманістичний, когнітивний напрямки глибинної психології. Гештальтпсихологія (1 год)

1. Класичний психоаналіз.
2. Неофрейдизм.
3. Теорії трансперсональної психології.
4. Теорії онтопсихології. Теорії психосинтезу.
5. Символдрама Х.Лейнера.
6. Психодинамічна теорія активного соціально-психологічного навчання.
7. Трансактний аналіз Е.Берна.
8. Логотерапія В.Франкла.
9. Теорія особистості А.Маслоу.
10. Теорія особистості К.Роджерса.
11. Теорія реальнісної терапії У.Глассера.
12. Теорія раціонально-емотивної терапії А.Елліса.
13. Когнітивний підхід А.Бека.
14. Теорія гештальт-терапії Ф.Перлза.
15. Теорія М.Вертгеймера, В.Кьолера та К.Коффки.

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні*: [1-18];
- *додаткові*: [1-4].

Змістовий модуль 2. Вивчення глибинно-психологічних феноменів

Тема 4. Методи дослідження несвідомого. (2 год)

1. Загальні вимоги до методів дослідження несвідомого та два підходи у його діагностиці.
2. Окремі методики діагностики несвідомого: метод вільних асоціацій, аналізу сновидінь, аналізу помилкових дій, аналізу фобій.
3. Малюнкові та проєктивні методики дослідження несвідомого.

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні:* [1-18];
- *додаткові:* [1-4].

Тема 5. Психічні захисти. (1 год)

1. Роль та місце психічних захистів в структурі неусвідомлюваних психічних компонентів.
2. Система психологічних захистів.
3. Поняття психологічного захисту. Різновиди та функції психологічного захисту.
4. Системність образу "Я" суб'єкта.
5. Зв'язок психологічних захистів з системою образу "Я".
6. Система умовних цінностей як прояв захисних тенденцій психіки.
7. Причини негативного впливу психічних захистів на особистісну реалізацію суб'єкта.
8. Індивідуально-неповторний характер захисної системи суб'єкта.
9. Форми та механізми психічних захистів.
10. Способи дослідження психічних захистів.

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні:* [1-18];
- *додаткові:* [1-4].

Тема 6. Едіпів комплекс та тенденція до психологічної смерті (2 год.)

1. Сутність поняття "Едіпів комплекс", його психоаналітичний зміст.
2. Прояви едіпового комплексу у дітей.
3. Роль первинних лібідних об'єктів у житті людини.
4. Сутність явища психологічної імпотенції та психологічної смерті.
5. Едіпів комплекс та його деструктивні наслідки для психіки суб'єкта.
6. Прояви Едіпової залежності.

7. Проблема вирішення едипового комплексу.
8. Діагностика деструктивних явищ психіки за допомогою психоаналізу комплексу тематичних психомалюнків.

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні*: [1-18];
- *додаткові*: [1-4].

Тема 7. Вивчення символізації змісту несвідомого у процесі роботи з малюнками та предметними моделями(2 год.)

1. Робота з використанням предметних моделей.
2. Особливості роботи з іграшкою в психокорекційній практиці.
3. Застосування психодраматичних прийомів при роботі з предметною моделлю.
4. Механізми символізації змісту несвідомого.
5. Виявлення механізму натяку у малюнковому матеріалі.
6. Особливості роботи з використанням предметних моделей.
7. Специфіка роботи з іграшкою в психокорекційній практиці.
8. Застосування психодраматичних прийомів при роботі з предметною моделлю.

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні*: [1-18];
- *додаткові*: [1-4].

Тема 8. Особливості роботи психолога з малюнковим матеріалом протагоніста (2 год.)

1. Роль діалогу з автором в процесі аналізу малюнків.
2. Психодіагностична спрямованість діалогу з автором під час аналізу малюнків.
3. Побудова діалогу.
4. Аналіз вербальної продукції.
5. Слово, як інструмент вираження несвідомого змісту.
6. Робота з опорами в процесі аналізу комплексу тематичних психомалюнків.
7. Майстерність ведення психодіагностичного діалогу.
8. Психокорекційні властивості діалогу.
9. Специфіка підбору тем для виконання малюнків.
10. Індивідуально-психологічні особливості використання кольору у малюнках.
11. Поглиблення психологічного змісту малюнку завдяки присутності кольору.

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні*: [1-18];
- *додаткові*: [1-4].

1.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Зміст завдання	Форма звітності
1.	Ознайомитися з фрагментом відеозапису (психодрама), обговорити побачене.	Презентація на пр.з.
2.	Ознайомитися із стенограмою аналізу психомалюнків, обговорити особливості діагностування під час аналізу психомалюнків.	Презентація завдань на пр.з.
3.	Скласти план доповіді на тему “Психологічні захисти та їх урахування в різних психологічних школах.”	Презентація ситуацій на пр.з.
4	Скласти приблизний план психокорекційної роботи для кожного з учасників рольової гри.	Захист проєктивна пр..з.
5.	Провести групову дискусію на запропоновану тему. Проаналізувати хід дискусії, особливості поведінки членів групи під час дискусії.	Презентація ІНДЗ на пр..з.
6.	Назвати характеристики рольової гри як особливого методу психокорекції та психодіагностики.	Доповідь на пр..з. 6 (модуль 2)
7	Провести декілька вправ з психогімнастики, поділитися враженнями, проаналізувати отриманий матеріал	Презентація ІНДЗ

V. Контроль якості знань студентів

5.1. Форми і методи поточного контролю

Доповіді, презентації студентів на практичних заняттях, виконання ІНДЗ, двох МКР.

Використання методів самостійної роботи студентів по осмисленню та засвоєнню матеріалу – самостійний пошук інформації, конспектування першоджерел, ведення психологічних тематичних словників, написання рефератів.

5.2. Форми і методи підсумкового контролю

Форма підсумкового контролю – залік.

Питання до заліку

1. Особливості дослідження феномену несвідомого у психології.
2. Малюнок в психотерапевтичній практиці.
3. Загальна характеристика методики комплексу тематичних

- психомалюнків.
4. Історія створення методики тематичних психомалюнків.
  5. Історія розвитку феномену "Едіпів комплекс".
  6. Деструктивні наслідки наявності лібідного тяжіння до батьків.
  7. Поняття "психологічного захисту", його різновиди і функції.
  8. Умовні цінності в системі психологічних захистів. Базисні та ситуативні захисти.
  9. Особливості роботи з предметною моделлю.
  10. Феномен символізації змісту несвідомого.
  11. Механізми символізації у психоаналітичній теорії.
  12. Підхід до дослідження механізмів символізації у контексті психодинамічної теорії Т.С.Яценко.
  13. Класична психодрама (за Я.Морено).
  14. Особливості психодраматичних прийомів.
  15. Особливості роботи з предметними моделями в АСПП.
  16. Використання малюнку К.Г.Юнгом.
  17. Спільність характеристик малюнку та сновидіння.
  18. Колективне несвідоме та архетип у малюнку.
  19. Особливості процесуальної психодіагностики в процесі аналізу комплексу тематичних психомалюнків.
  20. Глибинно-психологічні детермінанти сімейних стосунків суб'єкта.
  21. Феномен об'єктних стосунків.
  22. Загальна характеристика проблеми несвідомого.
  23. Катарсис як сублимація та перехід несвідомого у свідоме.
  24. Механізм індивідуалізації психічного.
  25. Компенсаційна форма катарсису.
  26. Колективне несвідоме та його архетипи.
  27. Становлення психоаналітичної концепції міфу.
  28. Внесок З.Фрейда у розуміння природи несвідомого.
  29. Функції, енергетична насиченість несвідомого.
  30. Взаємозв'язки між свідомими та несвідомими компонентами в структурі психічного особистості.

5.3. Критерії оцінювання знань студентів

Вимоги до знань та умінь студентів	Максимальна кількість балів, оцінка за шкалою ECTS
Повно й ґрунтовно володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання першого та другого модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого.	А: 90 – 100 б.

Простежувався зв'язок теоретичного матеріалу з практикою.	
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання першого та другого модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого.	В: 80 – 89 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом. Проте відсутня логічна послідовність у викладі матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	С: 70 – 79 б.
Знання модулів передаються зазубреними з підручників (з конспекту) фразами. Відсутня логічна послідовність у викладі навчального матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	Д: 65 – 69 б.
Знання модуля передаються тільки за допомогою певних питань з боку викладача.	Е: 60 – 69 б.

Розрахунок максимальної кількості балів, що присвоюються студентам

Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
Робота на семінарському (практичному) занятті (в тому числі доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії)	9	5	45
ІНДЗ	25	1	25
Модульна контрольна робота	15	2	30
максимальна кількість балів			100

Разом за курс: 100 б.

VI. Основні та допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Основна:

1. Yatsenko Tamara, Ivashkevych Ernest, Halushko Lyubov & Kulakova Larisa. Dialogue in In-Depth Cognition of the Subject's Psyche: Functioning of Pragmatic Referent Statements. *Psycholinguistics* (2022), 31 (1), 187–232
2. DOI: 10.31470/2309-1797-2022-31-1-187-232
3. <https://psycholing-journal.com/index.php/journal/article/view/1256/351>
4. Психодинамічна парадигма. Наукова школа академіка НАПНУ України Тамари Яценко: колективна монографія / за заг. ред. акад. Т. С. Яценко. Дніпро : Інновація, 2019. 350 с.
5. Яценко Т.С. Архаїчний спадок психіки: психоаналіз феноменології проблеми. Дніпро: Інновація, 2019. 283 с.
6. *Archaic Heritage of the Psyche: Psychoanalysis of the Phenomenon* (V. Lunov, Trans.). Ottawa: Accent Graphics Communications & Publishing. Glasgow: Society for the support of publishing initiatives and scientific mobility Limited. 2021. 324 p.
7. Tamara Yatsenko Liubov Halushko Oleksandra Pedchenko Basic provisions of enhanced cognition of psychology social and educational services for children with disabilities: history, theory and practice. 2021. Poland. 346 p. P. 89-127.
8. <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/14295/1/Monografia%20%281%291.pdf>
9. Яценко Т., Манжара С. Жертвопринесення у його архаїчній сутності Психологія і суспільство Випуск 3-4, с.106-117, 2019. <http://pis.wunu.edu.ua/index.php/uapis/article/view/1066>
10. Яценко Т., Амурова Я., Біла О. Архаїзми та їхнє виявлення в архетипній символіці. Вісник ХНПУ імені Г. С. Сковороди. Психологія. Вип. 59. Харків : ХНПУ, 2018. С. 131-151. <http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/psychology/article/view/1499>
11. Yatsenko, T., & Manzhara, S. (2019). Sacrifice in its archaic essence. *Psychology & society (Psihologîâ i suspil'stvo)*, 0 (3-4), 106-117. doi: <https://doi.org/10.35774/pis2019.03.106>
12. Тамара Яценко, Любов Галушко, Ірина Євтушенко, Світлана Манжара Пралогічність мислення психолога в контексті глибинно-корекційного пізнання Психологія і суспільство. Випуск 4, С. 54-69, 2020 <http://pis.wunu.edu.ua/index.php/uapis/article/view/1118>

13. Яценко Т. С., Галушко Л. Я., Манжара С. О. Методологія глибинного пізнання психіки в її пралогічній сутності Проблеми сучасної психології № 2 (18), 2020. С. 69-84.
14. Яценко Т. С. Пралогічна сутність імпліцитного порядку психіки Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. К.: Видавництво «Фенікс», (2020). Т. XII. Психологія творчості. Випуск 27. 324 с. С. 279-292. https://lib.iitta.gov.ua/722840/1/27_8.pdf
15. Яценко Т. С., Галушко Л. Я., Ткаченко К. В. Актуалізація пралогічного та логічного мислення в глибинному пізнанні психіки // Науковий журнал «Габітус». 2021. № 31. С. 188-196. <http://habitus.od.ua/journals/2021/31-2021/32.pdf>
16. Тамара Яценко, Олександр Митник, Любов Галушко, Катерина Ткаченко, Дмитро Бульченко Особливості пізнання пралогічного мислення у процесі психоаналізу візуалізованих презентантів психіки суб'єкта // Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис «Психологія і суспільство». 2022. №2. С. 113-134. <http://pis.wunu.edu.ua/index.php/uapis/article/view/1180> DOI: <https://doi.org/10.35774/pis2022.02.113>
17. Яценко Т. С., Галушко Л. Я., Євтушенко І. В., Сергата І. О., Ткаченко К. В. Теоретико-практичні проблеми глибинного пізнання психіки суб'єкта в її пралогічно-візуалізованих виявах. Технологія розвитку інтелекту. Том 6, №2 (32) (2022). DOI: <http://doi.org/10.31108/3.2022.6.2.5>
18. Яценко Т. С., Галушко Л. Я., Євтушенко І. В. Методологія ведення діалогу у глибинному пізнанні психіки. Габітус. Видавничий дім «Гельветика» Випуск 42. 2022. С. 232-244. <https://doi.org/10.32782/2663-5208>

Допоміжна:

1. Yatsenko T. The laws of the psyche in their universal functionality: professional training of a practical psychologist. Technologies of intellect development / Vol 3. № 1. 2019. Режим доступу: http://www.psytir.org.ua/index.php/technology_intellect_develop/issue/current

2. Yatsenko, T. (2020). Destruction of the Psyche and its Leveling in the Deep Cognition. *Psychological Counseling and Psychotherapy*, (12), 18-35. <https://doi.org/10.26565/2410-1249-2019-12-03>
3. Tamara Yatsenko Liubov Halushko Oleksandra Pedchenko BASIC PROVISIONS OF ENHANCED COGNITION OF PSYCHOLOGY SOCIAL AND EDUCATIONAL SERVICES FOR CHILDREN WITH DISABILITIES: HISTORY, THEORY AND PRACTICE. 2021. Poland. 346 p. P. 89-127.
4. Яценко Т. Пізнання психіки в її цілісності: теорія і практика. Цілісний підхід у психології та соціальній роботі: теорія та практика : матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (24 лютого 2023 року) ; збірник тез / За заг. ред. докт. психол. наук, проф. Клочек Л. В., докт. психол. наук, проф. Гейко Є. В. Кропивницький : ЦДУ, 2023. С. 7–15.